

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMNÍ PRÁCE

student: Michael Švec

zadání: BUDOVA NÁRODNÍ KNIHOVNY

ateliér: ATELIÉR KRÁTKÝ

oponent: Kamila Holubcová

úvod

„Veřejná knihovna je místní branou do světa vědomostí a základním předpokladem celoživotního vzdělávání, nezávislého rozhodování a kulturního rozvoje jednotlivců i společenských skupin.“
(Manifest IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách, 1994)

ZDROJ <http://archiv.knihovny.cz/co-to-je-knihovna>

zadání

Diplomant si pro svou závěrečnou práci vybral téma BUDOVA NÁRODNÍ KNIHOVNY, inspirované soutěží z roku 2006, počítající s umístěním knihovny na Letenské pláni v Praze.

Téma, které s sebou přirozeně nese vysoké nároky na vnější výraz budovy, koncepční práci s velkými objemy a velmi složitý mechanismus vnitřních provozních vztahů.

Tedy téma na studenta, byť diplomujícího, velmi náročné.

místo

Michael se rozhodl budovu knihovny situovat do městsky významné, i když komplikované pozice - na osu severo-jihní magistrály (Wilsonovy ulice) v místě jejího „rozdvojení“ do Legerovy / Sokolské, v místě jejího „severního vjezdu do města“.

Městský význam podtrhuje řada významných budov a kompozičních os v blízkém okolí, plus přímý kontakt s historickým centrem města.

Přítomnost razantní dopravní stavby byla pro diplomanta evidentně výzvou. Výstavbu významné instituce na významném místě Prahy mínil jako první krok pro nezbytnou revitalizaci této městské páteře. To vnímám jako chválný záměr.

Vytyčené místo je nataženo mezi ulicemi Washingtonova a Legerova, „blokově“ leží na pásu zeleně obklopující novodobý vestibul / halu / vstup do metra Hlavního nádraží, který v převážné části kopíruje tunel metra, upozorňující na sebe častými výdechy. Těžiště parcely je v současné době zanedbanou zpevněnou plochou.

urbanismus

Při modelování hlavní hmoty budovy si diplomant pomáhá historickým kontextem. Odkazuje na dobu opevnění Nového Města, nedaleké umístění Koňské brány a barokního bastionu ve východním rohu parcely. To ho inspirovalo ke koncepci domu jako „brány do města“.

I když bastion vlastně nikdy nebyl branou, současná dopravní situace tomuto konceptu nahrává. Magistrála zde klesá z výšin estakády, dostává se na pevnou zem a začíná přirozeně projíždět městem. Pocit brány v místě opravdu je a může být pro dům silným motivem.

Michael ho ještě posiluje umístěním tramvajové trasy podél dopravně zredukované ulice Wilsonovy a nechává je společně projet „branou“.

Dalším motivem při urbanistickém uvažování se pro diplomanta stává krásná budova Státní opery. Tu diplomant ctí především z hlediska pohledové osové kompozice z ulice Politických vězňů a vytváří zde pro ni a novou budovu knihovny důstojný společný předprostor / náměstí. Ten pak na opačné straně symetricky uzavírá hmotou zeleně – městským lesíkem.

Toto řešení se mi zdá velmi kultivované a městotvorné, rehabilitující stávající budovy Státní opery a bývalého Národního shromáždění.

V tomto kontextu by mne navíc zajímal diplomantem nedefinovaný vztah k budově Hlavního nádraží resp. její vstupní hale. Zdá se, že navrhovaná hmota se k nim spíše točí zády - jako pevná hmota bastionu (?), na druhou stranu diplomant pracuje s podobným principem propojení dvou prostor přes / pod magistrálou.

dům

Urbanistickým návrhem si Michael vytyčil půdorysné hrany navrhovaných objemů. Tvarováním v rovině střech pracoval citlivě s výškami říms v kontextu okolních budov.

Do vzniklého objemu pak staví hlavní „těžkou“ hmotu budovy / archivu a „prázdný“ prostor vstupní haly, orientovaný do navrhovaného náměstí. Na „střeše“ archivu se pak odehrává hlavní návštěvníkový provoz - hala služeb a studovny s volným výběrem. Zbýlý prostor vyplňuje vnitřními knihovnickými a servisními provozy. Vše zabaluje do poměrně zajímavě členitého pláště.

Tento logický postup má, zdá se mi, jisté slabiny. Je otázkou, nakolik je umístění veřejných prostor „do výšky“ uživatelsky komfortní, a zda navrhované komunikace (výtahy, travelátor a parádní schodiště) dokážou tento hendikep vyrovnat (travelátor např. ústí přímo „do kavárny“).

Diplomantem zmiňovaný kontrast tmavého těžkého archivu a světlé nebeské haly by jistě umocnilo větší prosvětlení haly denním světlem, ideálně shora. Tam je však umístěna rampová studovna.

Co se týče vedlejšího objektu, stálo by za úvahu, zda by nešlo více posílit koncept městské třídy pod branou umístěním některých veřejných prostor podél této ulice (v návrhu zde z velké části tech. místnosti a garáže).

Též odříznutí některých knihovnických provozů umístěním do vedlejší budovy (zejména v jejím jižním cípu – např. oddělení doplňování fondů) na mne působí krkolomně.

Otázkou jsou též celkem tvrdé fasády do ulice Washingtonovy a Růžové (k Hlavnímu nádraží) vzhledem k velkému navrhovanému objemu.

hodnocení

Celkově je diplomová práce na vysoké úrovni. Michael působí již jako vyzrálý architekt s citem pro celek i detail. Navrhuje s vědomím všech vstupů, které je třeba při architektonické práci analyzovat a řešit. S velmi těžkým zadáním a místem se popral se ctí.

Z hlediska klasifikace navrhuji známku A.

V Praze, dne 9. června 2017

Kamila Holubcová, ing. arch.
kaa-studio